

ČIGAV JE MOST?

Senožečani so pridni in delavni ljudje. Za izboljšanje svojih življenjskih razmer so v letih svobode ogromno postorili sami. S prostovoljnim delom in prispevki so napeljali električni daljnovod iz Dolskega v Senožeti, uredili električno omrežje, transformator, skopali jarke za vodovod, urejali ceste, gradili most ...

Počasi, z vso previdnostjo se avtomobili premikajo prek zibajočega se mostu čez Savo. Slabo pritrjene deske ropočejo pod težo koles in preglašujejo mirno šumenje umazane reke, ki se lepo vije mimo številnih polj in naselij ter se s svojo strugo zareže v zelene bregove tudi pod višjim lesenim mostom, ki povezuje Senožeti in Jevnico.

Ponoči mora pešec skoraj tipaje prek tega na videz lepega in mogočnega objekta, saj na vsej poti od avtobusne postaje v Senožetih do železniške postaje v Jevnici gori ena sama luč, pa še ta bolj slabo.

„Že nekaj mesecev je tako,“ pove star mož, nekdanji brodar iz Senožeti — Cerarjev Ivan (Miklavž). „Šest luči je na mostu, pa nobena ne gori. In tako je nevarno v temi hoditi čez reko! Podjetje za javno razsvetljavo se kaj malo zanima za naše težave. Bil bi čas, da se to enkrat uredi. Most je dolg 225 m, od tega čez reko 75 m, betonskega podaljška je 14 m, podaljšan pa je še za 141 m na desni breg Save, kjer je močvir-

nat in neprehojen svet, pa nič razsvetljen ...“

Ko je moj sogovornik opazil, da se zanimam za njihove probleme, se je razvnel in v imenu vseh vaščanov nihal probleme in težave, ki nastajajo v zvezi z mostom.

Povedal je, da je bila otvoritev 1. 1975 — prej je tu od 1907. leta vozil brod, da so večino del opravili vaščani s prostovoljnim delom, tudi veliko materialnih sredstev so prispevali sami, nekaj denarja pa je dala občinska skupščina Moste-Polje, jeklene nosilne vrvi so naprosili pri rudniku Velenje ... Prva pobudnika in organizatorja za izgradnjo mostu sta bila Tone Kovač in Jernej Jeriha. Načrt je naredil inž. Perc. Dve leti so gradili, sekali in žagali les, vozili gramoz ter kopali in se trudili, da so končno le dosegli svoj cilj.

Na desnem bregu so naredili nasipe, pa jih je voda vedno spodkopavala. Tako so pred šestimi leti Jevničani (SO Ljuba) organizirali gradnjo 141

dolgega lesenega podaljška in skupaj s Senožetci in vojniki zgradili še to.

„Tedad so se pokazale težave in nevšečnosti,“ je nadaljeval svojo pripoved Miklavž. „Prebivalci z desnega brega (KS Jevnica) so trdili, da je most njihov, da so večino naredili oni, Senožetci pa obratno.“

„Čigav je pravzaprav most?“

se sprašujejo vsi, ki so seznanjeni s temi spori in prekanji. Med vasmi vlada zato prava „hladna vojna“. Saj ga vendar uporablja vsakdo, ko pa Sava poplavi bregove in cesto, pa nihče. Vendar se krajanje ne zadovoljijo s tako razlago. Postavljeni so pred dilemo, ki pa le spodkopava že tako šibke odnose med sosednjimi vasmi; za še kako potrebno razsvetljavo pa se vsi prav malo zanimajo.

Sava pa v temni noči, kljub sporom in problemom, še vedno leno šumi pod mostom, se zajeda v široko strugo ter odnaša s seboj vse izgovorjene in neizgovorjene besede in misli ter mirno prenaša storjena dejanja ...

MARTINA TRDIN

ČLANI LE NA PAPIRJU

Komisije za IPD imajo med komisijami v OO ZSMS največ težav pri svojem delovanju, še posebej zato, ker je področje njenega dela zelo pomembno. Zakaj je tako? Kako povečati dejavnost komisij za IPD?

Da bi dobil odgovore na ta vprašanja in zvedel še kaj več o delu in pomenu komisij za IPD, sem se namenil k predsednici komisije za IPD pri OK ZSMS Janji Klemen. Povedala je še marsikaj o svojem delu v VVZ Vevče, o delovnih brigadah ...

„Komisija za IPD pri občinski konferenci zaobsega vse referente iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in šol. Referenti za IPD iz delovnih organizacij so premo delavni, vsaj — iz tistih, ki imajo ustanovljene OO ZSMS — čeprav bi bilo to zelo pomembno in potrebno. Posamezne OO ZSM na mnogih področjih delujejo, kolikor je v njihovi moči. Seveda pa je to veliko odvisno od možnosti, v katerih delujejo. Premalo pa so angažirani mladinci na področju IPD. Naj navedem samo primer: mladince in mladinke v OO mnogo bolj privlačijo šport, kultura in zabava, delo v IPD pa zahteva celega človeka — človeka, ki je pripravljen, da se bo nadalje izobraževal, kajti IPD ni samo zabava, ampak tudi delo. Zato je dolžnost komisij za IPD iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, OO ZSM svoje delovne programe organizirati tako, da bodo pritegnili mladince k delu, ne pa da takoj pričnejo s predavanji, ki so ponavadi dobro organizacijsko pripravljena, a zaradi nepoznavanja snovi nekoristna. Predavanja bi morala vsaj v začetku obsegati teme iz vsakdanjega življenja in probleme, ki so v tistem trenutku aktualni (sedaj npr. (Blížnji vzhod).

Dalje: sem proti takojšnjemu ustanavljanju marksističnih krožkov

in komisij za IPD — ki naj ne zapolnjujejo vrzeli pred zrelostjo za ustanovitve teh krožkov — kajti zagovarjam stališče, naj IPD raje dobro deluje z manj člani, kot da je njihovo delo nekvalitetno in nekoristno. Zlasti v naši, pa tudi v drugih komisijah se moramo bojevati proti temu, da člani niso le na papirju, temveč da s svojim delom dokazujejo svojo aktivnost in socialistično samoupravljaljsko usmerjenost.

Pomemben del programa komisij za IPD naj bo povezovanje s samoupravnimi organi in delovnih organizacij, z organi ZK in z drugimi poli-

tičnimi organizacijami na terenu. Sodelovati morajo zlasti z drugimi političnimi organizacijami na terenu. Sodelovati morajo zlasti z OO pri sprejemanju oz. predlaganju novih članov v ZK. Pozornost morajo usmerjati na takšne člane, ki s svojim delom in prepričanjem dokazujejo, da so zreli za vrste ZK, da se zavedajo odgovornosti in da so pripravljene sodelovati, ne pa take, ki vstopajo v vrste ZK iz kakršnegakoli koristiljubja.

Med glavne naloge komisij za IPD sodi izobraževanje referentov. To poteka na različne načine: od seminarjev, javnih tribun in okroglih miz do političnih šol. Sicer pa so naloge

stalne in jih določamo iz meseca v mesec.

Do oktobra, to je do zaključka mandata, naj naštejem samo nekaj aktualnih nalog:

- organiziranje javne razprave o zakonu o združenem delu,
- izobraževanje štabov MDA,
- sodelovanje pri prireditvah, ki jih organizira občinska konferenca,
- vključevanje komandirjev MPPČ v delo komisij, oz. izobraževanje le-teh,
- sodelovanje v delovnih akcijah (v IPD),
- obiski posameznih OO ZSMS in
- sodelovanje v mestni komisiji za IPD.

Udeleženci političnih šol, v večini mladi delavci, pre malo sodelujejo v mladinskih organizacijah, kar bo potrebno v bodoče popraviti. To lahko storimo že sedaj, ob novem evidentiranju kandidatov, in sicer tako, da mlade delavce, ki so končali politično šolo, pritegnemo k delu za odgovornejše in zahtevnejše funkcije. Znano je namreč, da so rezultati političnih šol, zlasti zadnje, pozitivni glede na znanje, ki ga člani pridobijo v njih in to znanje bodo lahko pri nadaljnjem delu zelo koristno uporabili.

Delovne akcije so velikega pomena, če jih gledamo z materialne plati ali če upoštevamo, koliko se mladi med seboj spoznajo in razumejo. Kaj ti meniš o sodelovanju na delovnih akcijah?

„Zal sama se nisem sodelovala na nobeni delovni akciji. Sicer pa mislim, da je to vredno vse pohvale. V prvih povojnih letih je bil namen delovnih akcij predvsem gradnja prog, cest, mest, kar vse je tedaj bilo porušeno. Danes je zavzetost mladincev na akcijah enaka ali še večja,

cilj pa popolnoma drug, kajti sedaj gre za pomoč zaostalim področjem in tudi predelom naše domovine, ki jih prizadenejo naravne katastrofe. Obenem pa so delovne akcije pomoč vsej družbi, zlasti v dobi, v kateri živimo, to je v dobi stabilizacije, dobi varčevanja. Njihov namen pa ni samo delo, ampak tudi zbliževanje mladih iz vseh republik in izobraževanje, saj so MDB politične šole v malem, po obsegu programa in v velikem po številu slušateljev.“

Zaposlena si v VVZ Vevče, kjer si tudi sekretarka OO ZK. Ali lahko kaj poveš o vašem VVZ in delu v njem?

„Zaposlena sem v šolskem oddelku VVZ. Tu so predvsem učenci iz delavskih družin, katerih starši so zaposleni v Papirnici Vevče. Papirnica je tudi ustanoviteljica VVZ (takrat: doma igre in dela) in rade volje priskoči na pomoč s pisarniškim materialom, odstopi kulturni dom itd. Zato smo z njo tesno povezani, dobro pa sodelujemo tudi z DPO v KS, npr. pri proslavah ob praznikih ...“

V varstvu je 140 otrok, ki so razdeljeni v šest skupin. Otroci šolskega oddelka so zelo aktivni v naših krožkih — letos delujejo folklorni, lutkovni, likovni in športni krožek, poleg tega pa vadimo še ročne spretnosti in pevski zbor. Obiskujemo tudi zaprti kopališče v Tivoliju, predstave v gledališčih in kino predstave v mladinskem kinu Mojca.

Tudi v našem VVZ se srečujemo s problemi, vendar so ti nekoliko manjši. Zaželjene bi bile večje kapacitete. Delno rešujemo ta problem tako, da posamezne oddelke kombiniramo z učenci iz več razredov. Vsi otroci šolskega oddelka obiskujejo osnovno šolo Polje.“

ŠTANE ANTONČIČ

O IPD Z JANJO KLEMEN, PREDSEDNICO KOMISIJE PRI OK ZSMS

SVETI POTROŠNIKOV

OBČAN — POTROŠNIK — PROIZVODI — STORITVE

Varstvo interesov izhaja iz ustavnih določil kot posebna oblika kompleksnega samoupravljanja. Oblike varstva so lahko različne, bistveno pri tem je, da so organizirane in da pri tem sodelujejo tako občani-potrošniki kot delavci v OZD, ki nudijo storitve ali proizvajajo proizvode za široko potrošnjo.

Kot institucionalizirana oblika varstva so v statutih KS predvideni sveti potrošnikov, ki so različno aktivni in uspešni. Delovanje svetov potrošnikov je bilo doslej vezanole na bolj ali manj prostovoljno sodelovanje OZD, kjer pa ni bilo vedno dovolj pripravljenosti za sodelovanje. Večkrat smo se srečali z miselnostjo, naj se potrošniki ne vtikajo v poslovanje OZD, potrošniki pa pogosto niso sodelovali iz prepričanja, da ni pričakovati večjih rezultatov. Kljub temu kažejo rezultati nekaterih svetov potrošnikov, da se z organizirano akcijo da marsikaj doseči.

Osnutek zakona o združenem delu v 17. členu institucionalizira varstvo interesov potrošnikov kot pravico občanov in hkrati obveznost OZD. Osnutek tudi presega pogosto ozko gledanje na področje delovanja svetov potrošnikov (trgovina) ter predvideva vpliv tudi na razvoj proizvodnje in storitvenih dejavnosti. Postavlja celo obveznost OZD, da ustvarjajo možnosti za delovanje svetov potrošnikov, spodbujajo organiziranje potrošnikov blaga in storitev ter predvsem usklajevanje interesov potrošnikov in možnosti za zadovoljevanje teh interesov.

Prav gotovo bomo morali tudi o teh medsebojnih odnosih spregovoriti v javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu. Poiskati bo treba vse možne oblike sodelovanja potrošnikov in delavcev v OZD. Nadalje bo treba doseči tudi vpliv potrošnikov na kakovost in kvaliteto proizvodov in uslug oblikovanja cen itd. Zelo konkretna je tudi možnost dogovarjanja o usodi sredstev, zbranih iz naslova kazni za prekrške v prometu v proizvodnji in storitev. Ta sredstva bi namreč morali izkoristiti za izobraževanje potrošnikov, raziskovanje aktivnosti in rezultatov delovanja svetov potrošnikov.

Kljub nekaterim rezultatom nam ostane torej še veliko dela. E. JAZBINŠEK

Po posnetku sodeč bi „pajak“ tudi na našem koncu imel obilo dela. Le zakaj so prometni znaki? (Foto: Nuša Javornik)

USPELA ZBIRALNA AKCIJA

Akcija zbiranja rabljenih oblačil in večjih kosovnih odpadkov, predvsem pohištva, ki jo je organiziral mestni Rdeči križ, je med krajanje Kodeljevega naletela na dober odziv. Zbrali so 5 ton oblačil in različnih kosov pohištva, predvsem postelj, posteljnih vložkov in druge posteljne opreme. Oblačila so namenili revnemu prebivalstvu z območja Slovenske Bistrice, vse drugo pa so prepeljali v glavno skladišče Rdečega križa.

B. B. A.

NA OBISKU PRI MOŠČANSKIH BRIGADIRJIH

V letošnjem letu potekajo že mnoge republiške in zvezne mladinske delovne akcije (MDA). Okrog 4500 brigadirjev bo pomagalo nerazvitim področjem Slovenije k hitrejšemu razvoju. Zgradili bodo vodovode, ceste, pomagali pri obnavljanju vasi na Tolminskem itd.

Obiskala sva sošolce — brigadirje MDA Slovenske gorice 76, ki so že pred koncem šolskega leta zapustili VI. gimnazijo Moste in se skupaj s še drugimi člani II. grupe oddelkov (skupaj jih je 56) lotili gradnje vodovoda. Njihovi delovni tovariši so mladinci mariborske brigade Slave Klavore. V teh brigadah dela 101 brigadir. Prebivajo v vasi Dornava pri Ptujju. To je že na pogled prijetna štajerska vasica, 8 km oddaljena od Ptujja. Znana je po enem najbolj ohranjenih baročnih ravninskih gradov v Sloveniji in tudi po tem, da je malo manj kot pred 30 leti tu prebivalo več sto neugnanih mladih brigadirjev, ki so dan z dnem odhajali na delo pri reguliranju reke Pesnice. Po odhodu brigadirjev je Dornavo pustil v miru tudi razvoj. A sedaj so brigadirji spet

prišli! Drugi sicer, vendar z istim namenom: pomagati ljudem teh krajev, da bodo lažje in hitreje napredovali. Zgradili jim bodo 24 km vodovoda. Dela bodo trajala štiri leta, ledino pa orjejo letos naši moščanski in mariborski tovariši. V 16 dneh so izkopali že 600 m vodovodnega kanala. Delo jim gre torej dobro od rok, nekoliko pa jih vleče tudi raziskovalna žilica, saj poteka trasa po nekdanjih rimskih naselbinah, ki so v njih že tudi imeli vodovod, ceste in še marsikaj.

Z življenjem v brigadi so mladi Moščani zadovoljni. Vstajajo ob pol petih, po umivanju, telovadbi in zajtrku pa se z avtobusom odpeljejo na delovni prostor. Do 13. ure je pesem lopat in pridnih mladih rok zlita z znojem in žulji pod vročim soncem. Po kosilu počivajo, nato pa so na vrsti predavanja, šport in kulturne prireditve. Z novimi poznanstvi, tovarštvom in pregovarjanjem nalog si krepijo tovariško zavest ter spoznavajo lepoto dela in kolektivnega življenja.

UROŠ JESENC in DUŠAN GERLICA

IZREDNO USPEŠNA AKCIJA ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA

Tako kot lani je bila tudi letos zadnji četrtlet v maju uspešno izvedena zbiralna akcija rabljenih oblačil, obutve, posteljnine in drugega blaga. V akcijo je bilo letos vključenih 11 krajevnih organizacij Rdečega križa. Zbrana je bilo okoli 13.500 kg blaga. Sodelovalo je 107 odraslih in 448 mladih članov RK. Blago je prevažalo 40 osebnih in tovornih avtomobilov. Občinskemu odboru RK Slovenska Bistrica smo še istega dne darovali 7-tonski tovornjak blaga, občinskemu odboru RK Ljutomer pa naslednje dni prav tako do vrha naložen 7-tonski tovornjak. Preostala zaloga je uskladiščena za potrebe naše občine — razen pohištvene in gospodinjske opreme, ki smo jo že pred pričetkom akcije in na sam dan zbiranja kljub neugodnemu vremenu sproti dostavljali socialno ogroženim družinam.

Zahvaljujemo se vsem občanom za vzorno, čisto in pakirano darovano blago. Posebna zahvala gre aktivistom Rdečega križa v krajevnih skupnostih, mladim članom Rdečega križa osnovnih šol in mladini VI. gimnazije Moste za uspešno izvedbo akcije. Na tem mestu se še posebej zahvaljujemo delovnim organizacijam SAP LJUBLJANA — TOZD GLOBUS, TEOL, JAVNA SKLADIŠČA — TOZD AVTO-TRANSPORT, SATURNUS in UNIJA PAPIR — SERVIS za brezplačne prevoze in vsestransko razumevanje.

Krajevne organizacije in občinski odbor RKS

Vodovodni kanal je dal brigadirjem mnogo opravka, a so se zelo izkazali tudi pri aktivnostih v prostem času. Trije brigadirji so bili proglašeni za udarnike, deset pa je bilo pohvaljenih, sadovi te akcije pa se bodo prav gotovo pokazali tudi v družbenopolitičnem in državnem delu na VI. gimnaziji (Foto Dušan)